

Motion till riksdagen 2005/06:Kr15

av Lennart Kollmats m.fl. (fp)
med anledning av framst. 2005/06:RRS15

Riksrevisionens styrelses framställning angående statsbidrag till ungdomsorganisationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om grundlagens skydd mot tvång att uppgå medlemskap i politiska organisationer.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till nytt bidragssystem för de politiska ungdomsförbunden baserat på moderpartiernas mandat i riksdagen samt ett grundbidrag.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om sättet att finansiera statsbidraget till ungdomsorganisationerna.

Anonymitetsskyddet för medlemmar i politiska organisationer

Det framgår av Riksrevisionens styrelses skrivelse att regeringsformens bestämmelser om åsiktsfrihet och föreningsfrihet utgör ett problem när det gäller möjligheterna att kontrollera de politiska ungdomsorganisationernas medlemsantal. I skrivelsen föreslås att riksdagen snarast medverkar till att klargöra innebörden i dessa bestämmelser.

Vi anser att grundlagen är tydlig på denna punkt. Regeringsformens 2 kap. 2 § lyder: "Varje medborgare är gentemot det allmänna skyddad mot tvång att giva till känna sin åskådning i politiskt, religiöst, kulturellt eller annat sådant hänseende." Det behövs alltså enligt vår uppfattning inte något ytterligare klargörande. Det står klart att en statlig myndighet inte har rätt att kräva att en politisk ungdomsorganisation ska lämna ut sitt medlemsregister. Det skulle vara ett brott mot grundlagen. Det krävs därför förändrade regler för statsbidrag till de politiska ungdomsorganisationerna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Ett modernt bidragssystem

Dagens bidragssystem till politiska ungdomsorganisationer har blivit omodernt då det i huvudsak är uppbyggt efter medlemsantal och starkt reglerad och förlegad organisationsstruktur. Dessa kriterier omöjliggör nya verksamhetsformer. Ett bidrag beräknat efter antalet medlemmar säger ingenting om verksamheten. Antalet sammankomster bör inte vara avgörande för om målet med verksamheten uppnås. Dagens bidragssystem ser enbart till kvantitet, inte till innehåll. En aspekt på det nuvarande bidragssystemet är kontrollen av de organisationer som tar emot bidragen. Dagens bidragssystem bygger på de politiska ungdomsförbundens medlemsantal. Samtidigt förhindrar grundlagens anonymitetsskydd en kontroll av medlemsregistren, vilket framgick ovan.

Anonymitetsskyddet är en ovärderlig del av demokratin. Politiska organisationers medlemsregister måste också i fortsättningen vara skyddade från intrång från stat och myndigheter. Även detta talar starkt för ett förändrat bidragssystem som går att utvärdera och som inte kan öppna för missbruk.

Det behövs ett nytt system för stöd till de politiska ungdomsförbunden, och det gäller på såväl riksnivå som landstings- och kommunnivå. Vi föreslår därför att de nuvarande bidragen på riksnivå ersätts med ett mandatbaserat bidragssystem med en grundnivå som lägsta belopp. Då flera ungdomsförbund idag står utanför bidragssystemet är det angeläget att detta system införs omgående. Till skillnad från Riksrevisionen anser vi alltså inte att det behövs en förutsättningslös utredning och prövning av systemet för statsbidrag till de politiska ungdomsorganisationerna.

Varje politiskt ungdomsförbund har ett behov av en organisatorisk bas för att kunna nå ut med information riktad till unga människor och ha möjlighet att ta sig an de erbjudanden om skolinformation som de får. Ett mandatbaserat bidragssystem (med grundpott) är mer rättvist och kan omöjligen missbrukas. Detta har ingenting med medlemsantal eller antal aktiviteter att göra. Ett mandatbaserat bidragssystem kan omöjligen missbrukas då det utgår från fördelningen mellan partiernas mandat i riksdagen. Det är rättvist och ger organisationerna möjlighet att planera sin verksamhet under en längre period, då riksdagens mandatperioder för närvarande är fyra år. Den administrativa kostnaden för Ungdomsstyrelsen, vilken är den myndighet som ansvarar för fördelningen av bidragen till de politiska ungdomsförbunden, kan minska. Det är i dialogen och mötena med skolelever och andra ungdomar som demokratins ideal måste förankras. Det är just detta ovärderliga demokratiarbete som motiverar och ligger till grund för de politiska ungdomsförbundens of-fentliga stöd. I detta arbete måste ungdomsförbunden uppmuntras och få rättvisa och långsiktiga förutsättningar.

Riksdagen bör därför begära att regeringen återkommer med ett förslag till nya regler utformade efter dessa riktlinjer.

Finansieringen av statsbidraget till ungdomsorganisationerna

Bidraget till ungdomsorganisationerna kommer från två källor – dels anslag över statsbudgeten, dels överskottet från AB Svenska Spel. I budgetarbetet hanteras medlen från dessa två finansieringskällor i skilda processer. I likhet med Riksrevisionen anser vi att tilldelningen av medel blir svår att överblicka genom de åtskilda processerna. Eftersom medlen från Svenska Spel inte ingår i statsbudgeten, blir de inte heller föremål för budgetprövning i riksdagen. Riksdagen får därigenom inte något underlag för att bedöma de kommande årens tillskott till ungdomsorganisationerna.

Mot denna bakgrund föreslår vi att bidragen till ungdomsorganisationerna finansieras över statsbudgeten. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 1 mars 2006

Lennart Kollmats (fp)

Cecilia Wikström (fp)

Hans Backman (fp)